

Ernest Mandel

”Begripa världen för att kunna förändra den”

På ett offentligt möte om socialismens framtid som hölls 1993 i staden Liège i södra Belgien kom Ernest Mandel, på förfrågan från publiken, att sammanfatta vad ungdomar bör veta, ifall de vill förändra världen till det bättre.

Det första budskapet. “Utan att engagera sig politiskt kan man i denna förskräckliga värld – inte leva som människa och samtidigt vara människonamnet värdigt. Vart fjärde år har 60 miljoner barn i tredje världen dött i sjukdomar, som inte är dödliga! Det är lika många döda som dog totalt under det andra världskriget. Det är det förskräckliga idag; vart fjärde år har ett världskrig förts mot barnen. Att engagera sig politiskt för att bekämpa denna politik, att slåss så att vart barnaleende kan försköna vår värld, är för varje man, varje kvinna den enda värdiga hållningen. Engagera er politiskt!”

Det andra budskapet. “Mitt andra budskap är svårare. Det är ett budskap om vetenskaplig realism. Studera human- och samhällsvetenskaperna, försök att begripa de huvudsakliga linjerna i en vetenskaplig förklaring av historien. Av vad som är följderna av en social och en politisk ordning... allt vad du vill, men gör det i en vetenskaplig anda, i Marx anda som säger ‘tvivla på allt’. Men tvivla på ett konstruktivt sätt, dvs se din kunskap som tillfällig, som öppen för nya fakta, som kan sätta ifråga den kunskap du har”.

Det tredje budskapet. “Det tredje budskapet är det viktigaste, det är vad Karl Marx – vilket inte är så känt – kallade en moralregel. Ett kategoriskt imperativ till kamp – villkorslöst mot allt slags förfrämmande, underkuvande, förtryck, och utsugning av människorna – alltid och överallt. Det är något bländande i denna moraliska absolutitet. Här ges inget utrymme för tvivel, här måste du vara helt säker. Alltid mot etablissemang, alltid mot orättfärdigheten. Om det finns hopp eller inte, oberoende av hur det sägs eller om det ligger rätt i tiden, alltid mot!

Detta moraliska engagemang, jag försäkrar er och jag talar av personlig erfarenhet av 55 års kamp, att håller du fast vid det, är engagemang en källa till individuell lycka. Du slipper dåligt samvete, du slipper skuld känslor. Du kan missta dig, alla kan vi missta oss. Men du misstog dig för en rättvis sak. Du har inte misstagit dig i sak, du har inte gett ditt stöd åt cyniska torterare, mördare, utsugare – nej aldrig, under inga som helst villkor!”

Översättning Per-Erik Wentus